

FAIR FASHION EVENT: DE KLEDINGINDUSTRIE IN CLOSE-UP

Het project van de Schone Kleren Campagne voor studenten en docenten in het modeonderwijs, Fair Fashion: naar een eerlijke kledingindustrie, organiseerde op woensdag 12 mei in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam het *Fair Fashion Event*. Op deze bijeenkomst met de titel “De kledingindustrie in close-up: van katoenveld tot afvalberg”, werd de hele keten van kleding onder de loep genomen. Gezamenlijk en tijdens workshops plozen diverse sprekers elk een andere schakel van de kledingketen uit. Hierbij kwamen zowel de issues als mogelijke oplossingen aan bod.

Hoewel het event vooral bedoeld was voor studenten en docenten in het modeonderwijs, kwamen er ook journalisten, medewerkers van kledingmerken en aankomende mode-ondernemers op af. De presentatie was in handen van musicalster en ambassadeur van de Schone Kleren Campagne Robin van den Akker (Op zoek naar Joseph/MAMMA MIA!). Naast het programma van sprekers en workshops werd ook het Fair Fashion magazine gepresenteerd, een eenmalige uitgave onder redactie van Miriam van Ommeren en Geert-Jan Davelaar van de Schone Kleren Campagne, met daarin onder andere studentenprojecten, informatie over de issues in de kledingindustrie, tips wat je als student en consument kunt doen voor eerlijke kleding, en columns van fashion-icoon Aynouk Tan en modejournaliste Lynsey Dubbeld.

Mensen achter de mode

Eerst vertelde hoofdspreker Beauty Zibula, een 48-jarige vakbondsleidster van SACTWU en kledingarbeidster in Zuid-Afrika, over haar leven in de fabriek en hoe belangrijk het werk van vakbonden is om arbeidsomstandigheden te verbeteren. Beauty werkt al meer dan 30 jaar in de Zuid-Afrikaanse kledingindustrie, die tegenwoordig vooral voor de lokale markt produceert. Zij houdt zich binnen de vakbond vooral bezig met drie thema's: aidspreventie, vrouwenrechten en arbeidersrechten, thema's die

voortvloeiden uit de dingen die ze helaas in haar eigen leven heeft meegemaakt. Beauty werkt als sample-machinist en heeft dus veel contact met ontwerpers, naaisters en management. Ontwerpers spelen volgens haar een belangrijke rol als het gaat om betere arbeidsomstandigheden: in fabrieken zijn zij een essentiële schakel tussen de managers en de arbeiders, en in die hoedanigheid kunnen zij voor de arbeiders

opkomen als de bedrijfsleiders hen negeert. Vandaar ook haar passionele oproep aan de toekomstige ontwerpers in de zaal: “*Think for yourself and do not blindly follow management. And hang on in this industry: your role is important!*”

Na de lezing van Beauty hadden de workshopleiders, die zich allemaal bezighouden met duurzaamheid in een andere schakel van de kledingketen, ieder twee minuten om bezoekers te overtuigen

aan hun workshop deel te nemen. Iedereen kon aan twee van de vijf workshops meedoen, met één sessie voor en één na de pauze. Vervolgens gingen de workshops van start.

Max Havelaar: fairtrade katoen

De eerste stap in de kledingketen is natuurlijk de teelt of productie van materialen. Veel toekomstige mode-ondernemers schoven gewapend met aantekeningboekjes aan bij de tafel van Roosmarie Ruigrok, marktmanager katoen bij Max Havelaar. Hoewel het keurmerk voor fairtradegrondstoffen vooral bekend is bij fruit- en chocoladeliefhebbers, is het begin 2008 ook begonnen met het certificeren van katoen. Roosmarie vertelde wat deze stap betekent voor de kledingsector. Hoewel Max Havelaar zich vooral richt op de boeren in de katoenlanden, die voor hun product een eerlijke prijs krijgen, stelt zij ook aan de rest van de kledingketen eisen. Zo moeten fairtradekatoen verwerkende bedrijven minimaal voldoen aan de eisen van het multi-stakeholder Ethical Trading Initiative en het liefst aangesloten zijn bij de Fair Wear Foundation. Voor kleine, opstartende modebedrijfjes is certificering door Max Havelaar of de FWF soms relatief duur, maar via de modevereniging Clean & Unique kunnen de kosten van deelnemerschap aan FWF gedeeld worden.

J.C. Rags: de businesscase

Misschien wel de drukstbezochte workshop was die van Nicholas Hurenkamp, CSR manager bij Zinvest, het bedrijf achter de kledingmerken JC Rags, Dept en Men at Work, die de ruwe katoen (laten) verwerken tot bijvoorbeeld spijkerbroeken. Nicholas, die de modeopleiding van het Amsterdam Fashion Institute (AMFI) volgde, vertelde enthousiast over het voornemen van zijn bedrijf om binnen vier jaar een duurzame productieketen te hebben. Een groot voorbeeld voor hem is Patagonia, het Amerikaanse buitensportmerk, dat onder andere uitsluitend biologisch katoen gebruikt. JC Rags zette onlangs een belangrijke stap op weg naar eerlijke

arbeidsomstandigheden door lid te worden van de FWF.

Fair Wear Foundation: kledingfabrieken

Dezelfde FWF was ook aanwezig op het event. Sofie Schop en Hendrine Stelwagen presenteerde namens de verificatie-organisatie voor eerlijke arbeidsomstandigheden een business case waarin deelnemers in twee groepen met elkaar de strijd aangingen. Aan de hand van een fictief controlerapport over de arbeidsomstandigheden in een fabriek in China mochten de deelnemers met een beperkt budget kiezen welke stappen zij zouden ondernemen als zij FWF-medewerkers waren geweest. Aan het einde werd de effectiviteit (lees: verwachte daadwerkelijke verbetering van de arbeidsomstandigheden in de fabriek) doorgerekend en kwam er een winnaar uit de bus. De interactieve opzet en aantrekkelijk vormgegeven spelelementen (o.a. van papier en vilt) zorgden voor een grote betrokkenheid van de deelnemers bij dit spel.

Beelden uit Bangladesh

In de pauze was er voor deelnemers even de gelegenheid om onder het genot van een drankje met andere bij te kletsen over hun ervaringen. Op het grote scherm in de hoofdzaal kwamen de foto's van kledingfabrieken in Dhaka (hoofdstad Bangladesh) langs van Pieter van den Boogert, student fotografie aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag, die voor zijn afstudeerproject de reis van kleding van katoenveld tot kledingkast in beeld brengt.

Charlie + Mary: fair concept store

Daarna begon de tweede ronde workshops. Inmiddels waren we van de katoenvelden via de kledingfabrieken en -merken in het retailstadium terechtgekomen. Marieke Vinck van de *fair concept store* Charlie + Mary studeerde net als Nicholas aan het AMFI. In haar winkel in de Amsterdamse Pijp, die ze samen met medenaamgever Charlotte van Waes na haar opleiding begon, wordt alleen hippe, milieuvriendelijke kleding verkocht die onder goede arbeidsomstandigheden is geproduceerd. Aan de hand van stellingen discussieerde zij met deelnemers over wat een modewinkel écht duurzaam maakt. Dit gaat verder dan alleen faire kleding; ook de rest van zaak, zoals de gerecyclede houten vloer en de fairtradekoffie die geschonken wordt, kan eerlijk zijn. Charlie + Mary laat zien dat je ook als klein bedrijf in de grote mode-industrie een verschil kan maken.

KICI & ENVIU: de afdankfase

Maar wat gebeurt er met je al dan niet eerlijke kleren als je ze wegdoet? Productontwikkelaar Sander Jongerius van Stichting Kledinginzameling Charitatieve Instellingen (KICI) en Elmar Stroomer van ENVIU, een stichting gericht op duurzame innovatie en partner van KICI, vertelden in de laatste workshop over de uitdaging om zoveel mogelijk kleding een tweede leven te geven in

armere landen of als hoogwaardige grondstof voor andere producten, zoals de vezels in een raceauto. Aan de hand van twee cases vroegen zij de deelnemers onder andere te bedenken hoe designers kunnen ontwerpen met de herbruikbaarheid van hun kleding in het achterhoofd: "designing for recycling". Momenteel maken bijvoorbeeld ritsen hergebruik ingewikkeld, omdat ze van een ander materiaal zijn gemaakt en moeilijk van katoen kunnen worden gescheiden. Gezien het feit dat we in Nederland jaarlijks meer dan 40 miljoen kilo kleding inzamelen die niet opnieuw gedragen kan worden, is ook in deze schakel van de kledingketen nog een wereld te winnen.

Nadat alle workshops afgelopen waren, werden deze plenair door de verschillende sprekers samengevat. De dag werd afgesloten door Geert-Jan Davelaar van de Schone Kleren Campagne, die deze dag georganiseerd had. Nadat hij alle sprekers had bedankt sprak hij de hoop uit dat "*dit event niet alleen voor antwoorden op jullie vragen heeft gezorgd, maar ook een startpunt is om je in te zetten voor betere arbeidsomstandigheden in de kledingindustrie. Als toekomstige beslissers in de mode-industrie kunnen jullie voor positieve veranderingen zorgen. Aanstormend professionals gaan voor fair fashion – ga net zo enthousiast verder als vandaag in de workshops!*"

Fair Fashion: naar een eerlijke kledingindustrie - www.fairfashion.org - is een project van de Schone Kleren Campagne voor studenten en docenten in het modeonderwijs. Samen met hen wil Fair Fashion ervoor zorgen dat de kledingindustrie eerlijker wordt. Dit doen we door workshops en events te organiseren en (les)materiaal te verspreiden.

Fair Fashion maakt onderdeel uit van het Europese Fashioning an Ethical Industry-project dat ook samenwerkt met modeacademies in Groot-Brittannië, Polen en Oostenrijk: www.fashioninganethicalindustry.eu.

Foto's van het event zijn te bekijken op:

www.flickr.com/photos/fairfashion/sets/72157624106332342/ - Bestel het Fair Fashion magazine via <http://www.schonekleren.nl/fairfashion/materiaal/>

Verslag door Hielke Schouten, www.oneearthtranslations.blogspot.com

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt met financiële steun van de Europese Commissie. De inhoud verwoordt slechts de opvatting van de schrijvers. De Europese Commissie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de publicatie of de wijze waarop deze gebruikt wordt.

